ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 2. TWO SECTIONS (SECTION 1) ЦЕНТІВ 20 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 3-го СІЧНЯ (JANUARY) 1976 No. 2. VOL. LXXXIII.

В УКРАЇНСЬКІЙ БУДІВЛІ УНС УЖЕ НЕ ВИСТАЧАЄ МІСЦЯ ДЛЯ ВСІХ ЗАЦІКАВЛЕНИХ, МІСТО ПЛЯНУЄ ДВІ НОВІ БУДІВЛІ

Українська Будівля УНС

Джерзі Сиmi. — Майже поголовний вихід біржевих підприємств з Ню Йорку до Ню Джерзі вже спричинив брак бюрових приміщень в Джерзі Сиmi і міське управління плянує побудувати один або й два будинки в околиці Української Будівлі УНСоюзу, — повідомив щоденник „Джерзі Джорнал" у виданні із середи, 31 грудня 1975. Ніл Піро, голова Аґенції Міського Розвитку в Джерзі Сиmi, сказав, що розмови з будівельними підприємствами вже ведуться і що до двох-трьох місяців буде проголошений офіційний комунікат в справі побудови нових приміщень. Альберт Гав, голова Економічного плянування в Джерзі Сиmi, заявив, що нова будівля може бути готова до вжитку найпізніше до двох років.

В дальшому щоденник повідомляє, що згідно з твердженням головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора в Українській Будівлі залишився заледве один поверх і частина другого з усіх 12, призначених до винайму. Одначе переговори в справі винайму навіть і тих приміщень вже ведуться, згідно з заявою И. Лисогора. Чотири нюйоркські біржеві фірми вже підписали умови, а п'ята виявила намір перенестися до Української Будівлі і веде пертрактації з УНСоюзом в цій справі, повідомляє „Джерзі Джорнал" відкликуючися на И. Лисогора.

Ще минулого тижня А. Гав подав до відома, що фірма Ротшільд і компанія переноситься до будинку під числом 15 Ексчейндж Плейс, а підприємство Колоніял Секюрітіс до будівлі під числом 1 Ексчейндж Плейс, що є в безпосередньому сусідстві з Українською Будівлею. Головною причиною перенесення біржевих підприємств з Ню Йорку до Джерзі Сиmi — це нові податки, наложені управлінням Ню Йорку на перепродаж вартісних паперів з уваги на фінансову кризу. Близьке сусідство цього району Джерзі Сиmi з біржевою централею на Волл Стріт в Ню Йорку — 5 хвилин їзди підземкою — є „головним фактором" в перенесенні біржевих фірм в цю околицю Джерзі Сиmi, заявив И. Лисогір і міські урядовці, згідно із повідомленням „Джерзі Джорнал".

Гемпстед уже проголосив День Української Незалежности

Місто Гемпстед на Лонґ Айленді було першим, що офіційно проголосило в 1976-му році День Української Незалежности 22-го січня. Згідно з офіційним пресовим повідомленням міської управи, діючий зверхник (супервайзор) міста Франсіс Т. Пюрселл вже 29-го грудня 1975 підписав відповідну проклямацію та вручив її українській делеґації, що й видно на цій фотознімці, на якій стоять (зліва): голова місцевого Відділу УККА адв. Володимир Атляс, зверхник міста Франсіс Т. Пюрселл, українка Коні Шанайда, якій вручено проклямацію, та неназвані в повідомленні члени управи міста.

Світова Федерація Лемків пропонує суддю І. С. Ґонаса на президента ЗСА

Суддя Іван С. Ґонас

Скрентон, Па. — Місцева газета „Скрентовіян" ще в листопаді м.р. подав вістку свого кореспондента Стена Луковского про те, що Світова Федерація Лемків найменувала відомого нашого діяча - лемка, суддю Івана С. Ґонаса, кандидатом на президента ЗСА в найближчих виборах. У повідомленні сказано:

„Уродженець Олифанту був найменований кандидатом на президента З'єднаних Стейтів. Ним є суддя Іван С. Ґонас, тепер у Савт Бенд, Індіяна. Його найменувала кандидатом на цей найвищий пост у світі Світова Федерація Лемків, організація людей слов'янського походження. На останній конвенції цієї організації в Ню Йорку суддя Ґонас був обраний на правного дорадника. Цей кандидат на президента має захоплююче, цікаве і різноманітне минуле. Відбувши студії цивільної інженерії і права, він має чотири дипломи. Бувши хлопцем і юнаком, він працював в копальнях вугілля і у фабриках. В судовій залі він служив по обидвох боках стола: як прокуратор і як оборонець. Суддя Ґонас займає багато постів. Він був прокуратором і цивільним оборонцем, стейтовим депутатом і стейтовим сенатором, повітовим суддею і суддею для малолітніх та головним суддею Апеляційного Суду Індіяни. В 1960-му році він був кандидатом на віцепрезидента ЗСА. Бувши головним суддею Індіяни, його вважалось за кандидата до Найвищого суду, але в тому часі, на жаль, не було опорожненого місця. Проте, він займав найвищий пост в судівництві з-поміж осіб слов'янського роду. Він володіє сімома мовами та написав кілька книжок" — сказано в повідомленні газети „Скрентовіян".

ПЛЮЩ І РОДИНА ДІСТАЛИ ВІЗУ, МУСЯТЬ ВИЇХАТИ З СССР ДО 10-ГО СІЧНЯ

Леонід Плющ

Новорічний „Ню Йорк Таймс" подав за аґенством Ассосіейтед Пресс та під заголовком: „УКРАЇНСЬКИЙ ДИСИДЕНТ ДІСТАВ ДОЗВІЛ НА ВИЇЗД" таку вістку:

„Москва, 31 грудня (АП). — Дозвіл на виїзд був підписаний совєтськими властями для дисидента українського математика Леоніда Плюща і його родини. Його дружина Татьяна сказала сьогодні, що вони мусять виїхати до 10-го січня. Пані Плющ сказала, що її чоловік все ще перебуває в психіятричному закладі в Дніпропетровську, де його держать від двох років. Вона сказала, що вона не знає, чи власті дозволять йому насамперед піти додому, чи прямо візьмуть його до потягу, як він і його родина виїжджатимуть. Він був заарештований в 1972-му році під закидом антисовєтської аґітації. Апель для його звільнення був проголошений міжнародною групою математиків і недавно була демонстрація в Парижі під час світового конґресу математиків" — сказано в „Ню Йорк Таймсі".

Повідомлення аґенства Ассосіейтед Пресс про підписання виїздної візи для Плюща і його родини подали також інші американські газети.

Попереднього дня, в середу 31-го грудня, подібну вістку подало з Москви аґенство Ройтера і за ним деякі канадські газети, але в бюрах згаданого та інших аґенств в Ню Йорку цієї вістки не потверджували.

СОВЄТИ ЗНУЩАЮТЬСЯ НАД ТАТАРАМИ, ГЕН. ГРИГОРЕНКО ЗНОВУ ПРОТЕСТУЄ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продісталися листи-звернення українця ген. Петра Григоренка та інших в обороні ув'язненого провідника кримських татар — Мустафи Джемилєва. М. Джемилєв уже шостий місяць веде голодівку в Омській в'язниці, для протесту проти зфабрикованого обвинувачення і проти репресування людини за переконання. В листі Петра і Зінаїди Григоренків з 29 листопада 1975 року між іншим сказано:

„Хто такий Мустафа Джемилєв? Він — людина трагічної долі. Коли йому був один рік, його, разом з родиною і з усіма кримськими татарами, обвинувачено у „зраді батьківщині". Їх забрали серед ночі з постелі, кинули в грузовик і депортували з Криму до Середньої Азії... Згодом, за участь в національному русі свого народу, його звільнили з третього курсу, а опісля, прийшов арешт і засуд „за уникання військової служби" — півтора року таборів. Три роки після звільнення, знову арешт, але вже за стандартним обвинуваченням — „наклепи на совєтський соціяльний і державний лад". За це його засудили на 3 роки таборів суворого режиму... Відбув він і той вирок. Неповний рік на волі знову арешт. Цього разу рік табору. Два дні перед закінченням вироку йому ще раз пришивають стандартне обвинувачення „наклепи..." І знову тюрма, слідство, голодівка. Власті зробили з Мустафи небезпечну людину, яку, за словами працівника узбекського КҐБ, „треба вічно тримати в тюрмі, таборі, або спеціяльній психіятричній лікарні..."

Чому 600,000 кримських татар позбавлені національної території — вони не тільки не мають самостійної держави, вони навіть позбавлені автономії і права жити на землі своїх предків? Чому цей народ, за одне прагнення вернутися у Крим, тратить таких людей як Мустафа Джемилєв — золотий фонд нації".

Серед інших документів є повідомлення про те, що в Симферополі 1975 року була засуджена татарка Мустафаєва Аджимилєк на півтора року висилки з Криму. Там же надрукований лист до Генерального секретаря Курта Вальдгайма, що його підписали Андрей Сахаров, Петро Григоренко, Зінаїда Григоренко, Решата Джемилєва і Васфис Хайрова (сестра М. Джемилєва), в якому вони просять про заходи в справі звільнення Джемилєва і публічного перегляду його справи. На Захід також продісталися листи родини М. Джемилєва в обороні голодуючого в'язня.

„Ль'Юманіте" осуджує совєтські звірства

Париж (М. Р.). — „Ль Юманіте", орган французької комуністичної партії, виступив гостро проти совєтської „Правди", а передусім проти переслідувань совєтських громадян за їх політичні погляди. Ця полеміка вказує на все збільшувану тенденцію західньоевропейських комуністів закріпити свою незалежність від Москви.

Полеміка „Ль'Юманіте" з „Правдою" почалася з хвилиною, як французька телевізійна станція висвітлила документальний фільм, перепачкований із Латвії, в якому виявлено жахливі відносини у совєтських в'язницях і концентраційних таборах. Совєтські власті заявили, що цей фільм це „зфабрикована фальшивка". Одначе французьке комуністичне політбюро подали в „Ль'Юманіте" заяву, в якій ствердж ує, що фільм подав „страшний образ відносин по в'язницях і що деякі з в'язнів були політичні. Якщо покажеться, я овсе аї(лй покажеться, що все те правда; політбюро мусітиме висловити свою якнайбільш рішучу догану".

У відповідь „Правда" обвинуватила французьких комуністів, закидаючи їм „нову форму антисовєтизму". „Ль'Юманіте" у відповідь заявила, що „хоч французькі комуністи все були і є противантисовєтизму, однак не можуть виправдувати помилок, які були зроблені. Розправи проти совєтських громадян за їх політичні погляди тепер більшають у СССР. Французька комуністична партія є за демократичним способом соціялізму, який годі заступити адміністраційними засобами і репресами", — сказано в офіційному органі французьких комуністів.

200-річчя ЗСА започатковано перенесенням „Дзвона Свободи" до нових приміщень

Філядельфія. — Новий 1976-ий рік, тобто двосотий рік Незалежности ЗСА, формально розпочато перенесенням „Дзвона Свободи" із „Індепенденс Голл" до великого нового павільйону, який находиться на „Площі Незалежности", щоб дати змогу більшій кількости осіб оглядати цей дзвін під час ювілейного року. Церемонія відбулася о півночі з 31-го грудня 1975 на 1-го січня 1976 і в ній взяло участь коло 30,000 осіб. „Дзвін Свободи", який важить 2,080 фунтів, перевезено до нового приміщення на возі, а раніше пороблено всі можливі заходи, щоб запобігти побільшенню вже і так великої тріщини. Під час перевозу випускали штучні вогні, а учасники походу несли в руках запалені свічки, хоча тоді падав зливний дощ. Передбачують, що протягом 1976-го року коло 20 мільйонів відвідувачів оглядатимуть „Дзвін Свободи" в новому, просторому павільйоні.

Як відомо, „Дзвін Свободи" дзвонив 8-го липня 1776 року під час першого публічного відчитання Деклярації Незалежности. У 1835-му році в дзвоні появилася мала тріщина, коли ним дзвонили на похороні Джона Маршала, визначного члена Найвищого Суду ЗСА. Тріщина значно побільшилася в 1846-му році під час відзначування дня уродин першого президента ЗСА Джорджа Вашінґтона. Дзвін перебував у „Індепенденс Голл" протягом 223 років і вважається одним з найважливіших американських історичних скарбів.

Накрутили телефільм про український „Свят-Вечір"

Торонто. — При допомозі українських професіоналістів і бизнесменів, „Арт Меморіял Фонд І. Менделюка", при фінансових та режисерських зусиллях його молодого талановитого сина Ю. Менделюка, в Канаді пощастило накрутити коротко - метражну кіно - картину п.з. „Ялинка", побудовану на основі оповідання М. Коцюбинського в обробці сценарія Ю. Менделюка. Картина відображує українські різдвяні звичаї, головно звичаї Свят - Вечора. В головній ролі виступає фільмовий актор М. Мазуркі - Мазуркевич, телевізійний актор М. Зенон та інші. Про стилеві костюми подбала З. Радь. Молодий талановитий письменник Юрій Менделюк, помимо браку відповідних засобів, відтворив на екрані український Свят Вечір з його неперевершеними звичаями і традицією. Крім згаданих акторів, у фільмі виступають ще акторка Керол Зоров, а ролі дітей виконують Д. Абсен і Наталія Неліп, талановита українка з Ошави. Картина озвучена співами і колядками Капелі Бандуристів. З оригіналу зроблено вже неґативи і пороблено старання, щоб цю короткометражну кіно-картину дістала телевізійна сітка в Канаді та голівудська корпорація Волт Діснея.

СССР заперечує порушування договору щодо обмеження атомової зброї

Москва. — У середу, 31-го грудня 1975, офіційне совєтське пресове аґентство ТАСС заперечило закиди американських політичних діячів, що Москва порушує договори із 1972-го року щодо обмеження офензивної і оборонної атомової зброї. ТАСС гостро натаврував сенатора Генрі Джексона, демократичного кандидата на пост президента, республіканського сенатора Джеймса Баклі, колишнього секретаря оборони Мелвина Лерда, адмірала Ельма Цумвальта, колишнього шефа операцій воєнної фльоти, та інших за те, що вони, мовляв, „безпідставно" закидають Совєтському Союзові порушення договору з 1972-го року, яким ЗСА та СССР зобов'язалися обмежити до 200 число оборонних атомових ракет, як також були встановили на п'ять років обмеження щодо кількости офензивних ракет. Совєтське пресове аґентство твердить, що Москва „строго додержується цих договорів", а заяви американських критиків називає „пропаґандою", яка нібито має на меті підкопати довір'я до обіцянок совєтських урядових чинників. ТАСС також натякнув, що не СССР, а ЗСА порушує договори щодо обмеження зброї і заявив, що Москва невинна, що досі не підписано нового договору в тій справі. Західні коментатори зазначують, що генеральний секретар Леонід Брежнєв дуже хотів, щоб новий договір був підписаний перед початком 25-го конґресу комуністичної партії СССР, який має відбутися в лютому 1976-го року. Тому, що наразі нема виглядів, що договір буде підписаний перед конґресом, коментатори думають, що совєтські верховоди доручили своєму пресовому аґентству звалити вину на Вашінґтон.

Еспанці демонструють з допомогою поліції

Мадрід, Еспанія. — В навечеря Нового Року, тобто в середу, 31-го грудня 1975 р., відбулась нечувана досі в Еспанії політична демонстрація в обороні політичних в'язнів, яку зорганізував священик Люїз Марія Ксірінахс, відомий оборонець людських прав, який за свою діяльність був кількакратно арештований і який закінчив недавно вже шосту з черги голодівку від 1969 р. Демонстрація, у якій взяло участь біля 500 осіб, відбулася біля центральної тюрми в Барсельоні і нормально такі виступи лівих кінчалися колись численними арештами і судовими розправами. Тим разом скріплені частини поліції допомагали демонстрантам провести їхню маніфестацію мирно, стримували вуличний рух і скеровували в інші напрямки пішоходів, щоб дати змогу демонстрантам обходити кругом тюрми без перешкод.

Другий подібний випадок, який свідчить про поступові зміни в Еспанії, мав місце в місцевості Ґерніца, де біля 2.000 басків зібрались, щоб вибрати Д е м о кратичну Асамблею і домагатися привернення автономії для басків. Поліція не інтервеніювала і маніфестація закінчилась мирно. Подібні випадки преса віднотувала також в Катальонії. Ці події знайшли широкий відгук в пресі і до них зайняли становище також урядові чинники. Міністер внутрішніх справ Мануель Фраґа Ірібарне заявив того самого дня, в якому відбулась демонстрація, що уряд розглядає тепер закон, на підставі якого кожний громадянин мав би право висловлювати вільно свою опінію. Прем'єр - міністер Карльос Аріяс Наварро має виступити в цій справі вкоротці по радіо і телебаченні. Преса відмічує, що політичні і економічні реформи в Еспанії хоч приходять повільно, але за це без кровопролиття і більших сутичок з поліцією.

Проф. Яр. Рудницький відбув науково-організаційну подорож по Австралії

Сідней (КУА). В днях 7-28 грудня 1975 р. перебував у Австралії, на запрошення Фундації Українських Студій — ФУСА, проф. д-р Ярослав Рудницький із Вінніпеґу, Канада. Крім зустрічей із українськими громадами в Квінсляндї, Новій Південній Валії, Вікторії й Південній Австралії він відвідав університети в Брізбані, Сіднеї, Канберрі, Мельбурні й Аделяїді та провів переговори з адміністрацією й професорами в справі введення студій українознавства в університетську програму в Австралії.

В загальному академічні кола прихильно віднеслися до ідеї оснування в Австралії катедри Українознавства при одному з тутешніх університетів з основними предметами — українською мовою, літературою й цивілізацією, під умовою, що Фундація Українських Студій в Австралії забезпечить оплату відповідно кваліфікованих викладачів. Разом із проф. Яр. Рудницьким приїхав з Канади до Австралії маґістрант Яр. Пінчук з Перту (ах. Австралія), що тепер закінчує студії українознавства в Манітобському університеті в Вінніпезі й намічений на працю при майбутній КУА.

ЯЛИНКА 83 ВІДД. СУА

Ню Йорк. — В неділю, 11-го січня ц.р. о год. 3.30 по полудні 83-й Відділ СУА влаштовує тут в. авдиторії школи св. Юра різдвяну ялинку. В програмі п'єса Катрі Червоняк „Зимова пригода" під керівництвом Ірини Стецьків - Бехтолд. Багато несподіванок для дітей.

Австралія не визнає анексії трьох Балтійських держав

Канберра, Австралія. — Теперішний прем'єр Австралії Малколм Фразер заявив пресовим кореспондентам, що він задумує в короткі офіційно повідомити совєтський уряд, що Австралія ніколи не визнає анексії самостійних прибалтійських держав — Литви, Латвії і Естонії. Фразер, який в цій справі ще перед виборами консультувався з проводами еміґраційних груп трьох згаданих країн, справу „невизнання" поставив був у свою передвиборчу кампанію. Попередній урядАвстралії, що його очолював Ґаф Вітлам, визнав був включення балтійських держав у склад СССР і ця справа викликала була свого часу протестні акції поселенців не тільки з прибалтики, але з цілої Східньої Европи.

Софія Ротару співає в новому фільмі

Софія Ротару

Київ. — Відомий також українцям поза Совєтським Союзом піснею „Червона рута''' композитор Володимир Івасюк написав музику до кольорового фільму-концерту „Пісня завжди з нами", що його незабаром будуть оглядати телеглядачі в Україні. У фільмі виступає відома співачка Софія Ротару, як про це повідомляє київська газета „Культура і Життя", „орган Міністерства культури УССР та республіканського комітету профспілки працівників культури": „Телеглядачів... — сказано в повідомленні, — чекає зустріч з Софією Ротару... На фоні чарівних карпатських пейзажів прозвучать сучасні пісні російських та українських композиторів. Сценарно - монтажний плян і постановка В. Стороженка, оператор О. Бузилевич, композитор В. Івасюк, студія „Укртелефільм".

РІЗДВЯНА ПРОГРАМА В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н. Дж. — Церковне Управління української православної церкви св. Вознесіння (о. Іван Наконечний — настоятель, Віктор Кирейко — голова Управи) інформує, що з нагоди Різдва Христового будуть передаватися в неділю, 4-го січня ц. р. о год. 8-й вечора з радіовисильні WSOU-FM 89,5 і на Свят-Вечір, 6-го січня, о год. 9.30 вечором з радіостанції WHBI-FM 105,5 — українські різдвяні програми. Крім того, в п'ятницю, 2-го січня, о год. 11.30 вечора, о. І. Наконечний і пані Раїса Волуйчик візьмуть участь в телевізійній передачі (канал 11) в дискусії про українське Різдво.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Воля не має ціни

Саме в тому часі, як увесь культурний світ та всі цивілізовані народи з нагоди Нового Року виносили та приймали постанови збільшувати і закріплювати найбільшу цінність людини — її волю та пошанування її людських прав, із советського дому неволі прийшла вістка про цілком протилежну постанову: ще більше закріпачити людину та ще більше підпорядкувати її диктатурі кремлівських верховодів при допомозі нових пашпортів. Основні інформації на цю тему були подані в двох попередніх виданнях „Свободи". Із змісту повідомлень виходить виразно і недвозначно, що головною метою нових пашпортів є затіснення контролі антинародної влади і режиму над населенням, створення ще одного засобу терору, шиканів і переслідувань у відношенні до інакомислячих. До цього додається ще й глум, що все це проходить під знаком „найсправедливішого в світі правопорядку соціялістичної держави".

Проте, можна мати певність, що спротиву народу проти того найжорстокішого в світі советського безправства не припинять нові пашпорти, як не вбили і не припинили його вже безліч всіляких інших драконських заходів, включно з штучними голодами, масовими розстрілами та іншими подібними актами народовбивства в дотеперішній вже понад півстолітній історії того звироднілого режиму. Воля ж бо не має ціни і це доказали в минулому та доказують сьогодні незчисленні жертви советського режиму, що, — як колись Шевченко у царській московській неволі, — караються, мучаться, але не каються.

Аби тільки ми, вихідці із советського дому неволі, та наші нащадки у вільному світі, здавали собі з цього справу та відповідно поступали. Ми ж бо можемо допомогти нашому поневоленому народові обстояти тут волю незрівняно легшим коштом, аніж його приходиться платити нашим землякам на рідній землі. Це вже сьогодні потверджена істина, мобілізація світової опінії в обороні в'язнів та проти порушування людських прав в Советському Союзі має відповідний вплив на поступування советських сатрапів, бо з цією опінією в сьогоднішній ситуації вони мусять рахуватися.

Ми маємо багато можливостей допомогти цій справі — нашою пожертвою на народні цілі та нашою участю у відповідних активностях. Пам'ятаймо, що воля не має ціни!

Крайня пора

Вибух бомби на нюйоркському летовищі Ля Ґвардія минулого понеділка, в наслідок якого згинуло 11 невинних осіб, це ще один доказ, що всі країни світу мусять включитися в акцію, метою якої було б припинити такого роду терористичну діяльність, що протягом останніх кількох років трапляється все частіше. Жадні мотиви, навіть найбільш патріотичні, не виправдають вбивства цілком невинних і непричетних до справи людей, і тому всі держави, як також Організація Об'єднаних Націй, повинні включитися в цю антитерористичну акцію.

Самозрозуміло, що жадні заходи не зможуть запобігти всім терористичним вбивствам, бо в сьогоднішньому світі є надто багато різного роду фанатиків, як також умовохворих осіб, для яких людське життя не має жадної вартости. Однак, спільна дія всіх країн світу може значнс зменшити кількість таких терористичних вбивств. А цього можна досягнути кількома способами. Поперше, переловлені терористи повинні бути трактовані як звичайні вбивники і відповідно покарані. Гостра кара може відібрати охоту іншим посягати на життя невинних чоловіків, жінок і дітей. Подруге, держави повинні подбати про те, щоб потенційні вбивники не мали такого легкого доступу до вибухового матеріялу чи вогнепальної зброї, як мають сьогодні.

Однак, може одним із найбільш ефективних заходів поборення тероризму було б, якщо б такі держави як Альжирія та інші перестали давати політичний азиль різного роду вбивцям. Чи не ірочнічно, що того самого дня, коли на нюйоркському летовищі бомба вбила 11 осіб, альжирський уряд звільнив 6-ох терористів, які прибули туди з Відня, де кілька днів раніше вдерлися на засідання Організації країн-експортерів нафти, холоднокровно вбили три особи та держали багатьох як закладників. Так довго, як різні потенційні вбивники знають, що існують країни, які дають їм азиль, а опісля звільнять безкарно, так довго різні терористи продовжуватимуть свою роботу.

Картають письменників Буковини

Київ. — „Літературна Україна" з 23-го грудня 1975 року помістила коротке звідомлення про відбуті збори Чернівецької організації Спілки Письменників України, на яких обговорювано роботу літераторів в періоді між двома з'їздами. „У доповіді секретаря організації В. Фольварочного та виступах відмічалося, що бюро організації спрямовувало творчі зусилля письменників Буковини на висвітлення проблем сьогодення, художнє відображення трудової героїки нашої доби, невпинного духового зростання радянських людей", — говорить в „ЛУ" Ол. Масляний, який, перечисливши „великі успіхи" [illegible] літераторів, стверджує, що „відзначуючи успіхи, учасники зборів не обминали й недоліків. Гостро мовилося про якість письменницького доробку, підкреслювалося, що буковинські автори ще не написали такого твору про „сьогодення", який був би нарівні кращих надбань совєтської літератури. Вказувалось і на те, що буковинці не можуть похвалитися „широкими полотнами" з життя робітників і колгоспників. На зборах, — каже далі Ол. Масляний, — висловлювалися критичні зауваження на адресу обласних газет, які ще порівняно рідко публікують твори молодих авторів і нерегулярно дають „Літературні сторінки".

Людмила Мойсеєва.

У КОЛОНІЯЛЬНОМУ ЯРМІ

Газета „Радянська Україна" з 12-го грудня цілковито присвячена питанням господарських і фінансових плянів партії на 1976 рік та звітові за пройдений 1975 р., як це було обговорено на засіданні Верховної Ради ССР, на „другій сесії дев'ятого скликання", 11-го грудня 1975-го року, у звітах-доповідях голови Ради Міністрів УССР і голови Держпляну республіки депутата П. Я. Розенка й ін.

Якщо йдеться про „Державний плян розвитку народного господарства Української РСР на 1976 рік", то він цілковито складений „з урахуванням пропозицій Міністерств, відомств УРСР і облвиконкомів, у повній відповідності з народногосподарським пляном країни на 1976 рік, який схвалений грудневим (1975 р.) Пленумом ЦК КПСС і затверджений четвертою сесією Верховної Ради СССР", і він наставлений на „десяту п'ятирічку, яка повинна стати п'ятирічкою ефективности і якости".

Серед „соціяльних і економічних завдань пляну на 1976 рік" окремо говорено про пляни 1) промисловости, 2) науково-технічного проґресу 3) сільськогосподарства, 3) транспорту і зв'язку, 4) капітального будівництва, 5) „підвищення матеріяльного і культурного рівня життя народу", — в усіх цих ділянках депутат П. Я. Розенко сподівається в році 1976-му найбільших успіхів, а сама десята п'ятирічка, як уже сказано, стане п'ятирічкою „якости і ефективности". Все це у плянах, звичайно.

Одначе, одна частина його доповіді торкалася завершеної фази — це підсумки виконання пляну за 1975 рік і над цим підсумком варто спинитися. Розенко відразу зазначує, що господарство УССР „є складовою, невід'ємною частиною єдиного народногосподарського комплексу країни". Цю фразу варто пояснити, ідучи за виясненням іншого пляну 2 роки тому, яке подав М. С-ий у „Свободі" ч. 131 з 1973 року. Він писав: „Іншими словами, «єдиний народногосподарський комплекс», у який большевицький режим включив Україну, передрішує, чи українці матимуть потрібну кількість товарів і чи будуть забезпечені відповідними умовами прожитку. Немає тут ніякого значення, що на Україні є власні ресурси і можливості. Їх можна використовувати і розвивати тільки в «загальносоюзному пляні» відповідно до директив з Москви, у віданні якої є увесь цей «господарський комплекс» Советського Союзу".

Виходячи з такого імперського російського принципу, ці пляни, — нема що дивуватися, були успішно виконані тільки у видобувній промисловості, тобто у тому, що можна вивезти геть з України: „Значну трудову перемогу, — говориться у звіті Розенка, — здобули шахтарі України, які достроково справилися з п'ятирічним пляном і видали нагора з початку п'ятирічки 1,035 мільйонів тонн вугілля". Але Москві видно і цього мало, тож „Брежнєв високо оцінив їх роботу і висловив упевненість у тому, що шахтарі України успішно виконають взяте підвищене зобов'язання — видобути до кінця року не менше як 30 мільйонів тонн вугілля понад п'ятирічний плян".

Очевидно, згідно з традиційною советською методою звітування, в статті багато наводиться показників всілякого „зросту" у відсотковому відношенні, щоб ніхто нічого не розумів, і ось зразок із звіту: „обсяг промислового виробництва (...) збільшиться приблизно на 7.3 процента при пляні 7 процентів. При цьому виробництво групи „А" зросте на 7.7 процента і групи „Б" — на 6.1 процента". (Що таке „А" і що таке „Б", звичайно, не пояснено).

Наближаються до виконання пляну, згідно з Розенком, „виробництво готового прокату, мінеральних добрив, продукції машинобудування і металообробки, цементу та інших виробів". Так само немов би (тут дієслово вжито в недоконаному способі — виконується) „виконується завдання п'ятирічки... по середньорічному виробництву зерна, м'яса, молока і яєць, по будівництву і введенню в дію великих підприємств, виробничих потужностей і об'єктів, по соціяльно-культурному будівництву". Взагалі „обсяг державних капітальних вкладень по всьому сільськогосподарському комплексу становитиме більше як 2,1 мільярда карбованців і збільшиться порівняно з 1974 роком на 14,8 процента". І тут знову ми зустрілися з багатомовним окресленням „весь сільськогосподарський комплекс", а це на простій людській мові означає те, що Україна не має можливости розв'язувати господарські питання у власному засязі. Тому не багато допоможе обіцянка, що національний дохід УССР порівняно з попереднім роком „зросте майже на два мільярди карбованців і перевищить 67 мільярдів карбованців", а „загальна сума освоєних капітальних вкладень за рахунок усіх джерел фінансування становитиме більш як 17 мільярдів карбованців і на 2,1 процента перевищить капіталовкладення минулого року". Деякого пояснення вимагає і окреслення „усі джерела фінансування", — як знаємо з вісток із самої советської преси, таке „фінансування" дуже часто спадає на плечі колгоспів та інших сільських колективів, які тягнуться з останнього, щоб „здати державі" визначене непосильним пляном їхнє добро, а тоді з мізерних лишків мусять ще й будувати школу, лікарню чи клюб.

Окремого відзначення вимагає та частина доповіді Розенка, де він каже про мі-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У РОКОВИНИ РУХУ ДЕКАБРИСТІВ

Париж (Conscius). — У грудні 1825 р. та в січні р. 1826 на яв вийшла ворожа до царського режиму організація, яка спробувала ввести в імперії нові порядки революційним шляхом. Від дати першого виступу організації в грудні 1825 р. — названо учасників цього руху „декабристами". Члени революційних товариств, названих пізніше декабристами, належали переважно до заможних аристократичних родин, деякі були княжого роду. Як офіцери російської армії, ці молоді люди побували після 1812 року в війні з Наполеоном у Франції. Вони там побачили, що французи, яких нібито царська армія „визволяла", жили заможніше й вільніше від населення Росії, де „на всіх язиках все мовчало".

Повернувшись у тюрму народів, ці офіцери почали думати, як збутися деспотичного режиму, котрий мов могильна плита душив живе життя в царській імперії. Плянувалося поширити ідеї свободи і прихильність до реформ серед полків, якими командували революційно настроєні офіцери, і в слушний час зробити переворот силою війська.

На біду, цар Олександер I умер 19 листопада 1825 р. в Таганрозі (Україна). Ця смерть заскочила революційні організації, вони не були належно підготовані до одночасного рішучого виступу проти режиму в новій ситуації. Тому виступ офіцерів і вояцтва на Сенатській площі в Петербурзі 14 грудня 1925 р. не мав успіху: вірні режимові полки розігнали гарматами демонстрантів. Повстання Чернігівського полку біля Києва у Васильківському повіті в грудні - січні 1825-26 рр., хоч вояцтво хоробро билося проти вірного режимові війська, не мало шансів на перемогу над переважаючими силами нового царя Миколи I. Учасників цього руху арештовано, п'ятьох засуджено на смерть і повішено, багатьох заслано в Сибір на досмертне ув'язнення та інших на каторжні роботи. Хоч цей рух був задушений, однак він не дав згаснути надії на свободу в царській імперії. Декабристів згадував Т. Шевченко з великою прихильністю в своїх поезіях та в „Дневнику".

Паризький Інститут Слов'янських Вивчень улаштував Наукову нараду 13-го грудня 1975 р. на спомин про виступ „Декабристів", що стався тому 150 років. Паризький Інститут створено для вивчення історії, культур, літератур і мов слов'янських народів. Український Вільний Університет у Мюнхені має постійний науковий зв'язок з Паризьким Інститутом. На Наукову Нараду, що відбулася в Інституті 13-го грудня й запрошено д-ра Богдана Феденка, викладача новітньої історії в Українському Вільному Університеті, щоб він дав доповідь на тему: „Український елемент між декабристами".

Інші доповідачі з їх темами на Науковій Нараді 13-го грудня 1975р. були дослідники з різних країн і теж із Советського Союзу:

Жан Бреяр — „Російська окупація у Франції, 1816-1818 рр.; Моріс Колен — Західні джерела ідеології декабристів; Андре Буає — Александр Н. Муравйов і вільне масонство; Александр Звітульський — Катехізис Сергія Муравйова-Апостола; Єфім Еткінд — Французька література в русі декабристів; Александр Бурмейстер — 14 грудня 1825 р., дійсність і фантазії; Мішель Кадо — Герцен і декабристи; Роберт Вест — Слов'янофіли й декабристи; Дімітрій Шаховской — Погляд на спадщину декабристів; Павел Калінін — Мережковський і декабристи; Джіно Сітран — Вивчення руху декабристів в історіографії советській: минулі суперечності і сучасні тенденції; М. В. Нєчкіна — Декабристи в світовій історії. (Нєчкіна — авторка книги про історію „Товариства Об'єднаних Слов'ян", найактивнішої організації „декабристів", прислала з Москви свою доповідь).

Д-р Богдан Феденко на початку своєї доповіді згадав майже анекдотичну пригоду, що сталася на одному засіданні Південного Товариства „декабристів". В тому Товаристві (теоретично) мали б брати участь представники всіх слов'янських народів: поляків, росіян, сербів, моравців, дальматинців, хорватів; і навіть мадяр записано в „слов'яни"... Присутній на тому зібранні поляк - українофіл Тимко Падура (він писав українські поезії) попросив слова і промовив: „Панове, чи ви знаєте, що ми забули один великий слов'янський народ?"

Всі присутні були здивовані і пробували вгадати, що то за забутий народ. Падура пояснив:

„Та це ж господар цього дому, в якому ми зійшлися, це народ український!"

Д-р Б. Феденко вияснив у своїй доповіді, що це забуття українського народу у „декабристів" не було випадкове. Воно виходило із централістичної московської традиції. Напр., полковник Павел Пестель, автор книги „Русская Правда", знав, що українська національність є на світі. Але він уважав, що українці та інші народи царської імперії мусять стати росіянами, для „благоудобства" (вигідности). Тільки полякам давав Пестель право на самостійність, але з тим, що вони будуть навіки союзниками Росії.

Д-р Б. Феденко згадав іншого декабриста — Кондрата Рилєєва, відомого поета. В своїх поемах „Войнаровський" та „Сповідь Наливайка", як і в „Думах", Рилєєв виявляв великі симпатії до боротьби українського народу за свободу в минулому. Однак у політичних поглядах Рилєєва - декабриста українська національна проблема не стояла.

Д-р Б. Феденко зазначив, що були на початку XIX століття освічені, політично підготовані українці, які стояли в опозиції до царського режиму. Однак ці українські патріоти не стали членами організацій декабристів з причин національних: від російського націоналізму Пестеля та інших вони не сподівалися для України нічого доброго.

Український доповідач подав факти з діяльности В. Лукашевича, маршалка шляхетства Переяславського повіту. То був гарячий український патріот. Дехто висловлює погляд, що Лукашевич був автором відомої „Історії Русів". Лукашевич був знайомий з Пестелем, і Пестель, арештований в грудні 1825 р., казав слідчій комісії в Петербурзі, що провідником „численного українського товариства був Лукашевич, чоловік дуже розумний", і що це Товариство „думало про незалежність України (Малоросії)".

Декабрист князь Сергій Волконський на допиті в слідчій комісії згадав, що Лукашевича запрошували пристати до одного товариства декабристів, заснованого в Україні, і що він був у зв'язку з тайними польськими організаціями.

Слідча комісія не могла доказати Лукашевичу здогадну участь у русі декабристів, але ствердила, що він з іншими особами „мріяв створити масонські льожі", українську спілку, і „ставив завдання — незалежність Малоросії"... За ці „мрії" Лукашевич був легко покараний: його конфіновано в його власній мастності в Переяславському повіті в Баришполі. В дійсності, Лукашевич був „Достойним майстром" київської льожі масонів під назвою „Об'єднані слов'яни", яку створено з участю польських патріотів.

Д-р Б. Феденко стверджує, що Лукашевич був у зв'язку з польськими масонами, котрі ставили собі завдання відновити незалежну польську державу. Польські патріоти та українські патріоти типу Лукашевича ставилися з недовір'ям до російських революціонерів, що були противниками визволення неросійських народів. Так само як „численне Українське Товариство" В. Лукашевича, не належало до руху декабристів і „Польське Патріотичне Товариство". Причина зовсім ясна: недовір'я до російських централістів.

До руху декабристів належали деякі особи українського походження (напр., Іван Горбачевський, що написав цікаві спомини), але ці люди не були автономістами чи самостійниками. Одночасно, кажучи сучасним терміном, „свідомі українці" не пристали до руху декабристів, з причин національних.

Після доповідей на Науковій Нараді в Парижі відбулася жвава дискусія. Участь українських дослідників історії й культури слов'янських народів у наукових міжнародних конференціях дає нагоду довести до відома ученого світу факти з життя українського народу в минулих віках і в сучасності.

З НАШИХ БУДНІВ

Під Новий Рік

Під кінець 1975-го року відбулося на політичному перелазі в клюбі „Лис Микита" в Ню Йорку одне з історичних клюбових засідань, на котрому поставлено на порядок дня питання календарної реформи. Першим забрав слово в цій немаловажній справі добре нам відомий пан меценас, аматор німецького пива.

— Панове, — заявив рішуче пан меценас, — треба нарешті покінчити з нашим календарним балаганом, з навалою національних річниць і патріотичних свят! Панове! Майже кожного року прибуває нам якийсь новий святий чи мученик до патріотичного іконостасу. Так далі бути не може! Я голосую за радикальну реформу національного календаря, а то: злаштувати раз у році свято всіх політичних святих і на цьому поставити крапку!

— А як з церковними святами? — перепитав патріот, що попивав скача „на скалах".

— Церковних і мирянських проблем я не торкаюся, а всіх зацікавлених в цих справах відсилаю до пана доктора Романа Осінчука.

— Ну, то й слава Богу! А то я вже боявся, що ви, пане меценасе, є проти Нового Року нового стилю, наприклад. А це, на мою думку, дуже гарна традиція завелася в нашій Метрополії: за календарем — прощаємо „старий" рік, скажемо, в Українському Народному Домі, разом із нашими мистцями, а за старим — вітаємо новий рік, скажемо, на новорічній зустрічі хору „Думка" чи на іншій сумівській „Маланці".

— Дозвольте, пане меценасе, поставити питання в справі формальній, — підніс угору палець дядя з козацькими вусами.

— Прошу.

— Ви внесли пропозицію, щоб скасувати всі національні празники, їм же ність числа, а влаштувати раз у році одне свято Всіх Святих.

— Політичних, — добавив пан меценас.

— Ну, гаразд. А як тоді бути з святочними академіями?.. З панахидами?.. З бенкетами?.. Невже велика Нюйоркська Метрополія задовольниться однією академією в році?

— Ніколи — прорекли однозгідним хором всі присутні в барі патріоти.

— Та навіть, якби сталося таке чудо, — гарячився дядя з козацькими вусами, — що всі партії, союзи, комітети, погодились на одну святочну академію, — то скажіть мені, під милість Божу, як ви тоді поділите між них... колекту?!

В клюбі настало тихо, як маком посіяв...

Ікер

Наталія Войновська

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В СПОРТІ

(2)

Прийшов радісний 1934 рік. По цілій Галичині пролунало, що в Станиславові має відбутися Жіночий Конґрес. Заворушилося все українське жіноцтво Союзів Українок. Оголошення в тодішніх часописах говорило про перебіг торжества, яке має відбутися у Станиславові. З'їзд делеґаток з цілого світу давав запоруку, що має статися щось велике, неочікуване. В той час референткою фізичного виховання в головний Управі Союзу Українок у Львові була мґр Дора Біленька, тепер Рак, рівночасно вона була спортовим референтом в Українському Спортовому Союзі, і з того титулу вона зорганізувала II жіночі легкоатлетичні змагання в рамках Жіночого Конґресу.

На стрічній розмові зі мною в домівці Союзу Українок у Львові, вона сказала до мене так: „Наталко! Ти є членом жіночого спортового Клюбу „Стріла" і Тебе Союз Українок висилає на ті жіночі легкоатлетичні змагання, приготовляйся і будь готова! В Станиславові маєш заїхати до С.С. Василіянок, все є полагоджене. Завтра рано мусиш від'їджати." — Ми розпрощались зі словами — „до побачення на Конґресі".

Був погідний червень, погода дописувала, проте я таки трохи денервувалася, але подумала собі, а хто ж не денервується перед всякого роду виступами? З думкою про Конґрес, як то все там буде, поклалася я спати. Рано, як звичайно, збудив мене цокіт кінських копит, що вистукували по Руській вулиці, і трамваї, що скреготіли на закрутах вулиць. Миттю я вбралася, спакувала всі спортові речі в невелику валізку, попрощалась з мамою і вибігла з брами, щоб зловити трамвай з Підвалля.

За півгодини я була вже на головнім двірці. Купила квиток, поспішаю по сходах до поїзду, що має відходити до Станиславова. Я вже на пероні бачу у вагонах битком набито людей, стрічаю і пізнаю знайомих, питаю куди їдуть? „На жіночий Конґрес до Станиславова, — відповідають. — Може Ви також?" Я притакую. Втиснулась я до вагону, і на розмові зі знайомими час скоро минув, і не стямилася, як потяг засопів і пристанув на станції Станиславів. Висипалося тоді з нього багато людей. Навкруги чуєте українську мову, серце радіє, що ще не вмерла Україна...

Збігаю по сходах в долину на вулицю, оглядаюсь, а люди прямують туди, куди і я — до СС Василіянок. Гм! — подумала, — напевно делеґатки. Я попереду їх прямую на означене місце. На порозі зустрічають мене і других ввічливі сестри і просять до середини. Питають прізвище і хто звідки. Розмістили нас по кімнатах. Завтра вже рано починається відкриття Конґресу. Я повечеряла і пішла на нічліг до своєї кімнати.

Ранок був погідний, прямую по Комільйовій вулиці, шукаю будинок Сокола, там то відбуватиметься жіночий Конґрес. Делеґатки збираються, входжу і я; бачу коло дверей бл. пам'яті Ірину Павликовську, усміхнену, радісну, дає інформації прибулим; здоровлю її й кажу, що я змагунка з жіночого клюбу „Стріла" у Львові, а приїхала на жіночі легкоатлетичні змагання, що мають відбутися. „А де є Сітницька і Струмінська?" — питає мене пані І. Павликовська; кажу, що їх нема. Тоді вона до мене: „Ви будете делеґаткою, і виписала мені делеґатську картку на ім'я і прізвище „Наталія Нижанківська" і подала мені в руки. Я подякувала їй і ввійшла до середини Конґресової залі. Вже три чверті залі було заповнено.

Входять на залю делеґатки зі села Тишківці у селянських одягах, а на головах у них зав'язані білі завої, гейби рушники, вишиті кінці спадають їм на плечі. От! Краса! — подумала, чи це не залишки турецького завою?...

Заля вже заповнилася. За президіяльним довгим столом, що стояв на сцені, сиділа голова Союзу Українок, Мілена Рудницька, і найближчі її співробітниці з Виділу. Вона відкрила Конґрес, і поіменно викликала делеґаток з Америки, Канади, Південної Америки, Англії та зі всіх інших країн Европи. З Англії прибула англійка пані Шіпшінґ, їй, як чужинці, заля зробила довготривалу овацію. Не меншу овацію зробили делеґатці зі села Тишківці за її довгі літа праці в Союзі Українок. Всі вони засіли за президіяльним столом на сцені.

Того дня відбувся „вечір народної ноші" з програмою. Конґрес тривав кілька днів і кожного дня виголошувано по кілька рефератів. З приємністю і користю слухала їх, а найбільше мене цікавили дискусії над ними. В обідову пору ми йшли до інтернату С. С. Василіянок на обід. При столах можна було бачити багато знайомих жінок, а між ними видатну струнку постать незабутньої пані Ціпановської зі Львова. В програмі святкових днів Жіночого Конґресу стояло ще написано: „День селянки" і II. жіночі легкоатлетичні змагання". Це відбулося в один день.

Ціла група змагунок тоді прийшла на грище, щоб подивитися на „Свято Селянки". Коло 10-ої години ранку почали уставлятися в колони жінки. Серце раділо на вид так здисциплінованої маси, що лавами маршували у селянських строях і заляглии майдан. На підвищення вступила Ірина Павликовська. Вона говорила і вітала зібраних жінок палко, а її голос нісся далеко ген поза майдан. Другою промовницею була селянка зі села Тишківці (округа Станиславів), вона говорила зі запалом і дуже зворушливо, і я бачила, що деякі з присутніх втирали сльози.

Пополудні того самого дня відбулися великі II жіночі легкоатлетичні змагання. Нашу дефіляду змагунок, що уставилася перед

(Закінчення на стор. 4-ій)

Святопокровські святкування в Клівленді

Фраґменти із Святопокровських святкувань в Клівленді: о. крил. Микола Павлишин, Василь Ільчишин та д-р Зенон Голубець при спаленні сплаченого боргу — внизу: вид на бенкетову залю підчас празничного обіду-бенкету.
Світлив: Богдан Дмитрик

Клівленд, Огайо. — В неділю, 19 жовтня 1975 р., відбулись тут величаві Святопокровські святкування в Українській Католицькій Парафії Покрови Пресвятої Богородиці. Цей, вже другий із черги, Храмовий День недавнозаснованої традиційної церковної громади, пройшов із великим успіхом, притягнувши велике число парохіян, прихожан та представництв із віддалених українських громад: Толідо, Янґставну, Акрону, із сусідніх стейтів Мічиґен та Ілліной, а також із Канади.

Врочистості розпочались в церкві Святої Покрови у Пармі відслоненням цінної історичної чудотворної ікони Зарваницької Богородиці, яка походить із XIII ст., копію якої виконав іконописець, студит о. Ювеналій Мокрицький, і яку посвятив у Патріяршому Храмі свв. Сергія й Вакха та Жировицької Богородиці в Римі наш Патріярх, Блаженніший Отець Иосиф, 17-го серпня ц.р., призначивши цю ікону для Святопокровської церкви в Клівленді, й відновлюючи на ній відпусти. Молебень до Пресвятої Богородиці співслужили: о. крил. Микола Павлишин, настоятель церкви Святої Покрови, о. крил. Маріян Бутринський, настоятель собору свв. Володимира й Ольги з Чікаґо й о. Іларіон Бенедик, ЧСВВ, із закарпатської церкви св. Євгена, в Бедфорду, Огайо, які опісля відправили Соборну Святу Літургію в намірені Помісности УКЦеркви, Її Блаженішого Патріярха Иосифа й українського народу. Зворушливу проповідь виголосив о. крил. Маріян Бутринський. Церковні відправи, в яких взяла участь молодь ПЛАСТУ й СУМА із своїми прапорами, закінчились „Молитвою за Патріярха" й відспіванням „Боже Великий". Співав хор церкви Святої Покрови, під управою Зени Панчишин.

Празничний обід-бенкет відбувся у виповненій по береги, просторій залі Парма Сеньйор Гай Скулу, в мистецькій програмі якого виступили: піяністка Ірина Заячківська-Гаврилюк, видатний композитор і дириґент маестро Григорій Китастий, соліст-баритон д-р Володимир Боднар та група парохіяльної молоді зі збірною рецитацією.

На бенкет прибула численна делеґація місцевих українських православних парохій, на чолі з їхніми душпастирями, о. прот. Степаном Ганкевичем і паніматкою й о. прот. Федором Коваленком, що їх присутні прийняли оплесками і многоліттвєм. Був це живий вияв справжнього українського екуменізму, дуже потрібного нам у ці тривожні часи.

В окремими привітаннями виступили: о. крил. Маріян Бутринський, від братньої парохії свв. Володимира й Ольги з Чікаґо, о. прот. Федір Коваленко від української православної парохії Святої Трійці, Павло Мигаль від української православної парохії св. Володимира й голова Українських Злучених Організацій — Відділу УККА в Клівленді, д-р Богдан Футей. В дальшому ході програми відбулась церемонія спалення сплаченого боргу на 35-акрові Святопокровській посілості в Пармі, що її перевів о. настоятель Микола Павлишин, в асисті голови Парохіяльної Ради, д-ра Зенона Голубця й Василя Ільчишина, фінансового референта. Рівночасно проголошено, що міська Рада Парми затвердила плян будови Українського Релігійно-Громадського Центру, та що будівельні роботи розпочнуться незабаром. У зв'язку з цим переведено на залі збірку на Будівельний Фонд цього центру, яка принесла суму 20,300.00 дол. Окремий дар на будову склала парохія свв. Володимира й Ольги з Чікаґо та українська православна парохія св. Володимира в Клівленді. Із заключним словом-подякою виступив о. крил. Микола Павлишин. Многоліттвєм Патріярхові Кир Иосифові й українському народові закінчено програму, а кінцеву молитву провів о. прот. Степан Ганкевич. Програмою проводив відомий журналіст і діяч Академічної „Обнови", ред. Роман Данилевич.

Парохіянки під проводом проф. Олени Дуб і Ніни Тимків зразково перевели прийняття, та за час своєї 18-місячної діяльности в Святопокровській Парафії, заробивши її на фонд будови Релігійно-Громадського Центру.

(смб)

Громада в Піттсбурґу склала $3,000.00 на ЕУ

На зустрічі з видатним науковцем, проф. Володимиром Кубійовичем та його співробітником, д-ром Атанасом Фіголем минулої п'ятниці, 31-го жовтня, українці Піттсбуржчини склали 3,000 долярів на фонд Енциклопедії Українознавства. Зустріч в якій взяло участь приблизно 50 осіб, відбулася в домівці „Самопомочі" при Українському Домі.

Гостей з Европи привітав інж. Андрій Вовчук, діючий голова Українського Технологічного Товариства. Відтак він попросив до почесної президії інж. Михайла Комічака, директора української радіопрограми; інж. Михайла Тимяка, голову Кредитової Кооперативи „Самопомочі"; мґра Марту Пісецьку Фарлі від „Рідної Школи"; й д-ра Юрія Кишакевича, голову піттсбурзького Комітету ФКУ.

Дальшою програмою проводив М. Комічак. Учасники вислухали доповідь проф. Кубійовича про пророблену працю над ЕУ та про його проєкт видати англомовну гаслову Енциклопедію Українознавства. Д-р Фіґоль, як фінансовий референт ЕУ, зреферував потребу придбати фонди на закінчення 7-, 8-, і 9-го томів ЕУ й започаткування її англійського перекладу. Оцінюючи значення ЕУ для української справи, учасники зустрічі спонтанно склали 3,000 дол. на фонд ЕУ.

На прохання д-ра Фіґоля, Комітет Фонду ЕУ на Піттсбуржчини погодилися оформити: Михайло Комічак — голова; Яків Давид — секретар; Марта Пісецька-Фарлі — касирка; Люба Глутковська й Михайло Тимяк — члени Комітету.

Обидва піттсбурзькі щоденники помістили довші статті про приїзд проф. Кубійовича й д-ра Фіґоля, а один у своєму недільному числі, що виходить 700,000-им тиражем, додав їх знімку. Проф. Кубійович в піттсбурзькій українській радіопрограмі відбув інтерв'ю.

Гості із Сарселю склали візити в обох українських деканів, парохів українських церков Піттсбурґа, й Владиці Коціскові, митрополитові Церкви Карпатських Руснинів.

Михайло Комічак

Надзвичайна подія і Ірвінґтоні

Під час спалення морґеджу 30-го листопада 1975-го року. Стоять з ліва на право: голова парафіяльного уряду п. О. Линник, секретар В. Ремптер, настоятель парафії о. д-р Ю. Шумовський, син жертводавця Росса Донован та адвокат І. Романишин. **Світлив: Ю. Вірт**

У нашому буденному житті часами бувають надзвичайні події, а то просто й чуда, котрі творяться з ласки Божої людям доброї волі і то в найтяжчих хвилинах їх життя. Так сталась не абияка подія, яку можна назвати чудом у житті української православної парохії св. Тройці в Ірвінґтоні. Читачі газети „Свобода" не раз завважили на сторінках газети часті репортажі, або цілі статті про різні парохіяльні імпрези в українській православній церкві св. Тройці. Але ось Господь дав так, що морґедж, який парафія платила за парохіяльний дім та оселю в сумі більш як 16.000 дол., виявилось, що вже покійний його господар подарував парохії борг. Цей надзвичайний на сьогоднішній день, християнський вчинок вчинили св. п. Ірена та Мартин Донован, уроджені американці, він католик, а вова протестантка. Вмираючи, вони заповіли своєму адвокатові та синові Расселеві Донованові подарувати цей морґедж українській православній церкві св. Тройці, що й їх син і адвокат виконали. Таким чином українська православна парафія св. Тройці цілком звільнилась від боргу.

Цей високохристиянський та шляхетний вчинок людей іншої національности, чужих за релігійною приналежністю для нас, українців, еміґрантів став великою радістю і несподіванкою та не абияк обдарував парохіян, церковну управу та настоятеля парохії. Від імени настоятеля, Парохіяльного Уряду та церкви виявлено належну і щиру подяку жертводавцям св. п. п-ву Донован і їхньому синові Расселеві Донованові та їх родині.

Дня 30-го листопада після св. Літургії урочисто відправлено панахиду за душі спочивших жертводавців, під час котрої присутніми були брат покійного жертводавця з дружиною, син жертводавця Рассел Донован та їхні найближчі приятелі. Чудово співав хор ім. Д Бортнянського під керівництвом інж. Дмитра Олійника. Відслонено та посвячено пропам'ятну таблицю в пам'ять Жертводавців внутрі церкви та після співу „вічная пам'ять" і „Боже Великий, Єдиний" присутні засіли за жалібний обід, що його приготувало Сестрицтво ім. св. Покрови та Церковна Управа. Після молитви, яку перевів о. настоятель митрат д-р Ю. Шумовський, адвокат Іван Романишин, англійською мовою від імени парохіян вітав присутніх родичів.

Всі щиро дякували синові покійних жертводавців за великий християнський та княжий дар для парохії та відспівали їм многоліттвє. Настоятель церкви та голова Парохіяльного Уряду О. Линник у своїх промовах підкреслили цю надзвичайну подію в парохії, немов чудо, запевняючи при цьому Жртводавців, що ані сучасні члени парохії, ані майбутнє покоління парохії св. Тройці ніколи не забудуть цього, істинно християнського вчинку св п. пп. Ірени і Мартина Донованів і завжди будуть молитись за їхні душі та за здоров'я і мирне життя їхньої родини, і що коли чужі нам національністю та вірою можуть робити такі християнські і шляхетні вчинки, то треба надіятись, що й ми усі живучі православні українці пам'ятатимемо про наші обов'язки до нашої рідної, Української Православної Церкви, тут на чужині.

Після офіційних промов та подяк, акт спалення морґеджу довершили адвокат Романишин, о. настоятель церкви д-р Ю. Шумовський, голова Парохіяльного Уряду О. Линник та секретар Володимир Ремптер. Почесним гостям — синові жертводавців Расселеві Донованові, братові св. п. Мартина Россела з його дружиною парохія св. Тройці подарувала як сувенір в пам'ять дружби і вдячности для них, — чудової артистичної роботи українські писанки, твір мисткині, парохіянки св. Тройці, Валентини Третяк. *Н. Н.*

Перші абітурієнти українознавства в Ляшіні

У неділю, 21-го червня мин. року відбувся спільний обід і святочне відзначення перших випускників школи Українознавства ім. Тараса Шевченка в Ляшіні.

До 1971 р. в Ляшіні провадилась лише сімклясова школа. На річних загальних зборах Батьківського Комітету Рідної Школи рішено зорганізувати Курси Українознавства для тих учнів, які закінчили сьому клясу. На шкільний рік 1971/72 вписалось дванадцять учнів, з яких четверо залишили школу на другому й третьому році навчання, а восьмеро закінчили чотири роки Українознавства й успішно склали кінцеві писані й усні іспити 12, 13 і 14-го червня минулого року, а саме: Ірина Кира, Ліда Король, Даня Михалик, Дарія Михалик, Богдан Мороз, Юля Новоставська, Ярослав Новоставський та Ірина Повідайко.

Вчителями Українознавства були: мґр Надія Олійник, проф. Степан Ґеба, о. Василь Бринявський та дир. Текля Мороз. В Іспитовій комісії брали участь: дир. Іван Панишак і проф. Євген Кіцак та дир. Українознавства Т. Мороз. Святочний обід приготовили матері абітурієнтів. Свято відкрила дир. Т. Мороз, яка щиро привітала матуристів з якими провела в школі десять років, і склавши їм найбільші ґратуляції, закликала до дальшої активної праці в громаді на майбутнє, а головно, щоб за їхнім добрим прикладом слідували молодші учні для добра і слави українського народу.

Цінними словами привітала абітурієнтів мґр Н. Олійник, яка з гордістю підкреслила їхній високий рівень знання в кінцевому іспиті, а головно з української літератури й культури, з яких то предметів учні одержали ступні відмінні, дуже добрі й добрі. Те саме потвердив у своєму слові проф. С. Ґеба, який навчав їх історії й географії України і з тих предметів учні одержали кінцевий вислід дуже добрий.

Щирі ґратуляції матуристам склали дир. Іван Панишак від Батьківського Комітету Рідної Школи та інж. Василь Кравець від церковного комітету св. Василя Великого в Ляшіні.

Гарні слова подяки від абітурієнтів виголосила Ліда Король — батькам за добре виховання в українському дусі й вчителям за добре й корисне навчання, а Дарія Михалик вручила директорці Т. Мороз гарний дарунок, а інших учителів перепросила заприпізнені пам'ятки, які не вспіли виготовити на час, але запевнила, що вручать їм при найближчій нагоді. На закінчення офіційного свята дир. Т. Мороз роздала абітурієнтам оправлені в рамках дипломи та передала на їхні руки по-мистецькому вироблене табльо; фотографії зроблені в студії „Ірина", оформлення табльо — Олі Гаргай.

Опісля до танців приграва ла оркестра „Сини степів". Того ж самого вечора відбулося виграша цінних дарунків, які приготовили абітурієнти.

Вдоволена молодь весело забавлялась при звуках оркестри.

Нагороди за найкращі висліди в кінцевому іспиті роздано абітурієнтам під час спільного вечора 18-го жовтня минулого року в залі собору св. Софії в Монтреалі.

Т. М.

Москва проголосила полегші для західніх кореспондентів

Москва. — У середу, 31-го грудня 1975-го року, совєтський уряд повідомив, що від 1-го березня ц. р. західні кореспонденти матимуть такі привілеї, як їх мають дипломати щодо подорожування по Совєтському Союзі. Згідно з новим правилом, кореспонденти матимуть право без дозволу подорожувати по цілій Московській області, хоча далі не могтимуть відвідувати деяких заборонених місцевостей, в яких находяться військові чи інші секретні інсталяції. Досі західні кореспонденти могли вільно подорожувати тільки на території 25 миль від центру Москви. За новим правилом кореспонденти також матимуть право відвідувати інші частини Совєтського Союзу, якщо 24 години, а в деяких випадках 48 годин, перед виїздом в дану околицю зголосять відповідним чинникам своє бажання поїхати туди.

Увага! *Увага!*

СТУДЕНТИ

Небувала досі нагода одержати безплатний побут впродовж кінця тижня (субота і неділя) 19-го і 20-го червня 1976 року на чудовій оселі Українського Народного Союзу

„СОЮЗІВКА"

ТРЕБА бути у віці між 16 і 23 роками життя.
ТРЕБА забезпечитися в УНСоюзі на протязі осінніх місяців (жовтня, листопада, грудня) грамотою життьового забезпечення на суму щонайменше $3,000.
ТРЕБА згори заплатити однорічну вкладку.

ДОРОГИЙ СТУДЕНТЕ! НЕ ПРОГАЙНУЙ ДОБРОЇ НАГОДИ ЗАБЕЗПЕЧИТИСЯ В УНСОЮЗІ ТА ОТРИМАТИ ЗА ЦЕ БЕЗПЛАТНИЙ ВІКЕНД НА „СОЮЗІВЦІ", ДЕ МАТИМЕШ НАГОДУ ЗУСТРІТИ ДЕСЯТКИ МОЛОДИХ ТОВАРИШІВ І ЗАКЛЮЧИТИ З НИМИ ДРУЖБУ!

Український Народний Союз
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Tel.: (201) 451-2200, N.Y. Line (212) 227-5250-1

МИХАЙЛО ПОПІЛЬ

Народжений в с. Городище, пов. Новий Самбір, Зах. Україна. Прибув до ЗСА 1910 року. Вписався в члени УНС в Честері, Па. 1918 р. до Відділу ч. 388. 1923 року перенісся до м. Чікаґо, Ілл. і став членом 106-го Відд. Б-ва св. Миколая УНС. Був членом УНС вже 43 роки. В 1946 р. обраний на касира 106 Відділу. Був делеґатом на 23, 24, 25, 26 і 27-му Конвенцію УНС. Помер в Чікако 4-го грудня 75, похоронений 6-го грудня 75 з Катедри св. Николая на цвинтар св. Николая. Оставив дочку та двох синів і внуків. В. Й. П!

106 Відділ Брацтва св. Николая в Чікаґо

У вівторок, 30 грудня 1975 р. в Торонто, Канада, після тяжкої недуги, відійшов у Вічність

ІВАН ЛИПОВЕЦЬКИЙ

підполковник Армії Української Народньої Республіки, журналіст, громадський та політичний діяч.

Родина просить, щоб Друзі замість квітів на могилу складали пожертви на Українську Національну Раду або Комітет Оборони Валентина Мороза.

Покійний залишив у смутку:

дружину — ЛІНУ
сина — МИКОЛУ
невістку — НАДЮ
внучку — ОКСАНУ

Оркестра БОГДАНА ГІРНЯКА
Аранжер ІГОР РАКОВСЬКИЙ
Співають:
І. РАКОВСЬКИЙ і М. ШКВАРКО

ОСЕРЕДОК СУМА в НЮАРКУ, Н. Дж. має шану запросити Вас з Родиною на

ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧЕР І ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

10-го січня 1976 року, початок о год. 8 веч.

Нова заля УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.
140 Prospect Avenue
Столики резервовані, тому просимо своєчасно замовляти особисто в УНДомі, 140 Prospect Ave., Ірвінґтон, або телеф.: 372-9856 щоденно від 7-10 години вечора.
Паркування авт безплатне на площі [illegible]

НЕМАЄ ВИГЛЯДІВ НА ЗМІНИ В МОСКОВСЬКОМУ ПОЛІТБЮРО

Москва. — Кореспондент нюйоркського щоденника „Ню Йорк Таймс" Крістофер С. Врен помістив у тій газеті з 31-го грудня 1975 р. інформативно-аналітичну статтю, у якій він, на підставі особистих спостережень і студій політичних аналітиків, прийшов до висновку, що заповіджений XXV з'їзд Центрального Комітету КПСС не принесе жадних основних змін у персональному складі теперішнього Політбюра. Генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, якому 19-го грудня 1975 р. минуло 69 років і який від смерти Сталіна найдовше керує Совєтським Союзом, за всіми познаками не збирається, як раніше думали, резиґнувати із свого посту на XXV з'їзді. Немає також познак, — каже у своїй статті К. Врен, — що й інші теперішні члени Політбюра готові звільнити місце своїм молодшим колеґам. Всі вони є ще далі активними, кромі Арвіда Пельше, 76-річного латвійця, який, як каже Врен, хоч нічим не відзначається, але за те репрезентує національні меншості в Політбюро і який, згідно з його натяками в промові знагоди жовтневої революції, збирається відходити від активного життя. Пересічний вік 15 членів Політбюра вагається між 66 і 75 роком життя. Ніколаєві Подґорному минуло 72, прем'єрові Алексєєві Косиґінові 71, а Міхаїлові Сусловову, якого вважають кремлівським ідеологом, 73 роки життя. Андрей Кіріленко, який фактично у відсутності Л. Брежнєва виконує функції генерального секретаря і про якого на Заході говорять як про можливого наступника, також порахував вже 69 років. Закордонною політикою керує 66-річний міністер Андрей Ґромико, а обороною 72-річний маршал Андрей Гречко. Сімом неголосуючим членам Політбюра, яких на Кремлі вважають молодшими, минула 60-тка.

Західні дипломатичні спостерігачі тому не бачать великих надій для 57-річного Фьодора Кулакова, який в часі затяжної хвороби Брежнєва був висунувся на сторінки преси, як можливий його наслідник, чи для інших молодших членів ЦК. В Москві однак поширюються поголоски, що дотеперішній шеф КҐБ Юрій Андропов займе місце Пьотра Демічева, міністра для культурних справ, а у випадку відходу чи смерти Суслова, прийде на його місце. Не є у звичці кремлівських володарів добровільно відходити на відпочинок. Якщо однак в системі наступає криза, як, наприклад, катастрофальні жнива чи інший застій в господарстві або індустрії, тоді деколи Політбюро змушує своїх функціонарів до резиґнації, але це не часто трапляється, бо резиґнація і відхід викликають підозріру. На думку західніх спостерігачів, Леонід Брежнєв не працює нормально кожного дня і звичайно знаходиться поза Москвою. Дуже часто його заступають помічники Георгій Цуканов і Віктор Ґоліков, як також уже згадуваний Кіріленко. Андрей Кіріленко принимав останньо на Кремлі міністрів закордонних справ Варшавського Пакту, а Брежнєв, згідно з офіційною версією, „приготовляє свою промову на XXV з'їзд ЦК КПСС". Помимо спекуляцій про загрозливий стан здоров'я, Брежнєв поводиться так, щоб було видно на зовні, що він, а не хтось інший, керує Компартією і Совєтським Союзом.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

У КОЛОНІЯЛЬНОМУ ЯРМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

німум заробітної плати, яка в УССР ще й досі не встановлена, бо щойно тепер „закінчується запровадження в усіх областях республіки мінімуму заробітної плати в 70 карбованців за місяць... Для працівників усіх галузей народного господарства скасовується податки з заробітної плати до 70 карбованців за місяць і знижуються більш як третину ставки податків з заробітку з 71 до 90 карбованців".

Кінчається плян закликом якнайбільше використовувати „внутрішні резерви" і ефективніше вести господарство та підвищити продуктивність праці, і тоді не відставатиме чорна металюрґія, легка і місцева промисловість, колгоспи і радгоспи, в яких все „ще малоефективно використовуються техніка, земельні угіддя, особливо зрошувані і осушувані землі, мінеральні добрива, корми. Мають місце недоліки в організації виробництва і праці, допускаються втрати сільськогосподарської продукції" і в загальному „пляни сільськогосподарського виробництва на 1975 рік по ряду показників недовиконано".

Рік у-рік продовжуються ці недотягнення й невиконання плянів, але це не перешкоджає центрові кожного року робити більший натиск на т. зв. союзні республіки, щоб взяти з них якнайбільше для себе: колоніяльна неволя продовжується.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА...

(Закінчення зі стор. 2-ої).

трибуною, вітала голова Союзу Українок Станиславова Амалія Рублева, і Марія Колтунюк від Союзу Українок Централі міста Львова. Амалія Рублева побажала нам успіхів, щоб прапор перемоги на тім грищі ми, жінки, несли високо. До конкуренцій стало багато змагунок, зі Львова, Станиславова, Стрия. Змагання були цікаві і погода дописувала. Трибуна була повна людей, які кожну конкуренцію сприймали з ентузіязмом.

Жіночими легкоатлетичними змаганнями ми закінчили Жіночий Конґрес в Станиславові. Ми поверталися додому повні сили і надії, що ми виконали своє завдання якнайкраще.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ МЕШКАНЦІВ КВІНСУ И ОКОЛИЦІ ТИМ, ЩО ВИСИЛАЮТЬ

ПАЧКИ-ДАРУНКИ В УКРАЇНУ

Для Вашої вигоди наша найстарша фірма в Америці

"PACKAGE EXPRESS"

яка має велике число задоволених клієнтів ВІДКРИЛА ВІДДІЛ у КВІНСІ

"DOVANA – ПОДАРОК"

Вам не буде потрібно їхати до міста і тратити Ваш дорогий час. Все на місці — висилка пакунків — великий вибір товарів по надзвичайно низьких цінах.

Маючи великий досвід, ми дамо Вам дуже добрі поради і Ваші дарунки будуть значно вартісні.

Покажіть це оголошення — дістанете знижку.

Радо вітаємо Вас і раді Вам допомогти.

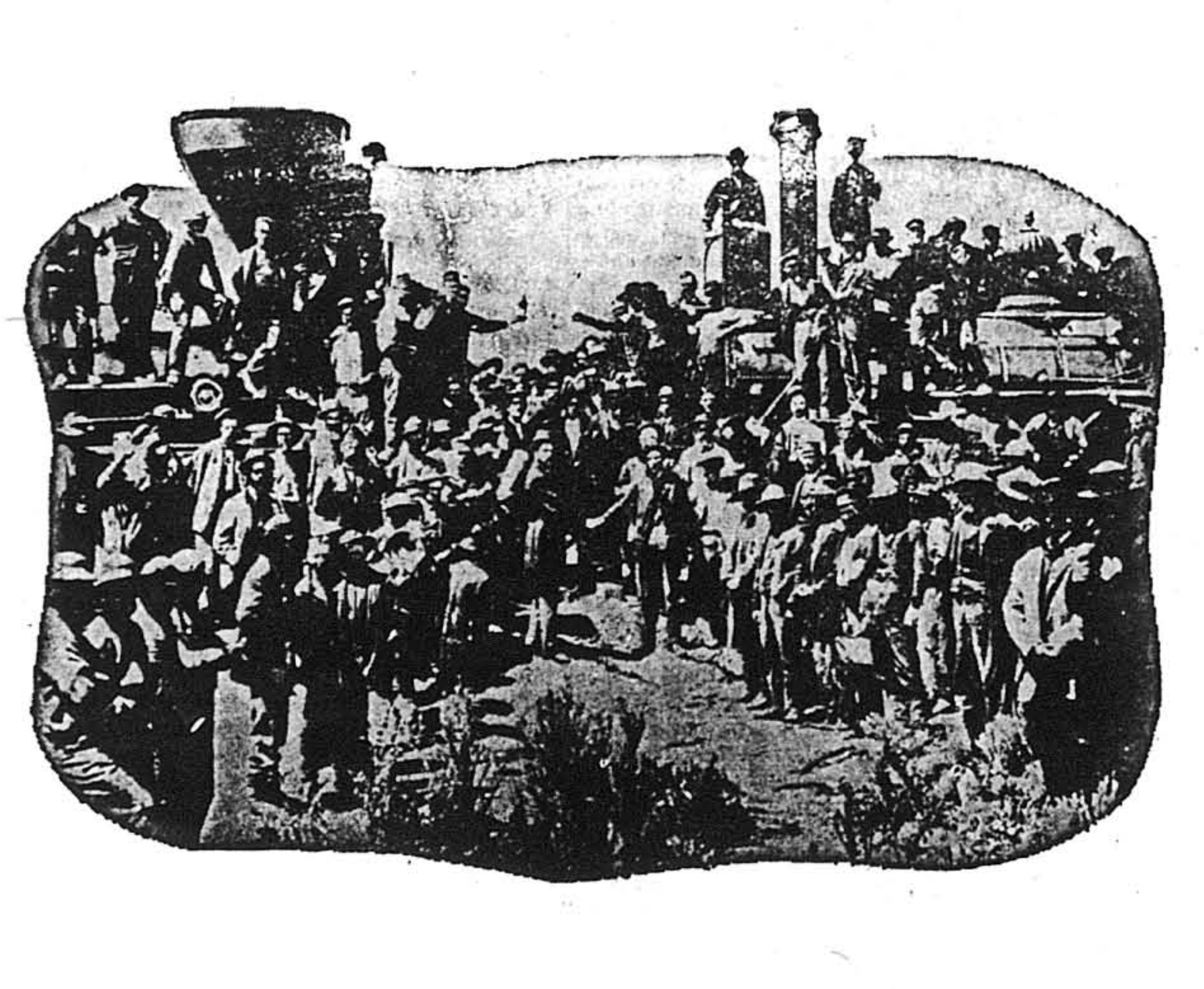
наша адреса —

80-14 Jamaica Avenue. Тел. 296-5250

Години праці від понеділка — п'ятниці 12-6 веч., субота 10-5; в неділю 12-3.

Просимо витяти собі це оголошення.

One track mind.

In the 1860's, Americans wanted to put their young country on the right track.

After several years, much hard work, and lots of money from government securities bought by Americans, the golden spike was driven at Promontory Point, Utah. On May 10, 1869, the east coast linked with the west.

Today, over 9½ million Americans are helping to keep this country together by buying United States Savings Bonds through the Payroll Savings Plan where they work.

Get on the right track. Look into our specially designed Bicentennial Series E Bonds. And buy them where you work or bank.

Series E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4½% the first year). Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

200 years at the same location

Paid by Ukrainian National Association, Inc. and "Svoboda" Ukrainian Daily

„Білосніжка" у Кліфтоні

„Немає для мене більшої радости, ніж почути з уст народжених на чужині дітей другого, а то й третього покоління гарну українську мову", — сказала пані Квасовська, директорка Школи Українознавства в Пассейку, Н. Дж., після закінчення останньої дії „Білосніжки" за сценарієм Наталії Стефанів, основаним на казці братів Ґріммів. Цими словами підсумовано враження і настрої глядачів, які щедро заповнили залю Кліфтонської середньої школи у Кліфтоні, Н. Дж., де у неділю 14-го грудня ц. р. поставлено п'єсу „Білосніжка", що її режисерувала Дарія Калатало, а хореографією займалась Христина Бук, у виконанні учнів згаданої школи.

Намір поставити п'єсу „Білосніжка" зродився із прагнення заохотити молодь не тільки до вживання української мови, але й до збагачення її новими літературними словами, а також, щоб посіяти зерно любови до української сцени і клясичної літератури. Взялися до цієї нелегкої праці режисер і хореограф, а також учасники, і виявили у своїй праці багато вміння і наполегливости, немов би пам'ятали засаду: „Що робиш би так, якби це мало бути останнім ділом твого життя"... Два довгі роки. Жадної деталі не пропущено. Концентруючись на артистичності виконання ролей, в поті чола вишліфовуючи мову і вимову, часом дещо знеохочуючись від збиточности малих, а тому і несвідомих своїх обов'язків, виконавці (7карликів), пані Катало і Бук не занедбали, проте припильнувати кожен рух чи позу на сцені навіть і тих виконавців, які були „мовчазними акторами": Дзвіночки — Роксана Гнатейко і Наталка Клюфас, Грибочок — Андрій Даник, Вітер з бандурою — Нестор Титла, Метелик в чарівному танку — Анна Максик, вивірки — Леся Муравська і Христя Кушлаба.

Дбайливість у виборі виконавців головних персонажів була помітна у грі на сцені. Ролю Королеви, жорстокої і зарозумілої і дурненької, нелегко було грати молодій дівчині, проте Ірина Халапа виконала свою ролю впевнено й невимушено, виявляючи неабиякий артистичний талант.

Це треба сказати ще в більшій мірі про Білосніжку — Марту Шраменко, яка дійсно чарувала глядачів чистою українською вимовою, дівочістю і зґрабністю. Паяц — Борис Бих розсмішував не тільки королеву, але й присутніх на залі, дивуючи їх своєю здібністю вжитися в таку незвичну хоч і для кого ролю придворного королівського паяца. Він з нею впевнено і вміло справився.

Дами двору — Дарія Бакалець, Ірина Карлицька, Уляна Салевич, дівчата — Роксана Гнатейко і Анна Максик, паж — Зеня Халупа і лісичний – Юрій Яремко також викликали признання глядачів дбайливістю своєї гри.

На окрему увагу заслуговують сім карликів. Северин Палидович, Тиміш Гнатейко, Олесь Шипайло, Марко Шуган, Івась Карлицький, Роман Цікало і Зенон Халупа. Кожен з них був особливий, починаючи від темпераментного, але м'якосердного першого до „престаренького" мудреця. Справді забувалося, що ці ролі виконували діти. Бездоганні були й костюми за проєктом і виконанням Дарією Калатало, їм міг позаздрити б і професійний театр. Мальовничі декорації Дарії Фарміґи та Люби Федун з першого погляду викликали спонтанні оплески на залі. Хоч у першій дії королівську кімнату вдекоровано дещо заскромно, проте лісні декорації, а зокрема лісова полянка в останній дії — були прегарні та виказали добрий смак декораторки.

Увагою публіки втішалися танок Метелика — Анна Максик, віщувальниця-Сова — Наталка Федун і зайчик — Оленка Олещук. Заключна сцена радости: поява вродливого принца — Олега Сохана, пробудження Білосніжки, радість похнюплених перед тим і „зів'ялих" дзвіночків та грибка — зробила з глядачів співучасників дії на сцені, чого доказом — усміх і радісні обличчя на залі. Шкода одначе, що оминули традиційний поцілунок Принца, яким він будить до життя Білосніжку. Адже цей поцілунок — це символічний вияв сили любови, що перемагає навіть смерть.

І, як підсумок вистави — глибоке вдоволення, яке дає старанно виконана праця всіх: дорослих, молоді і дітей, що й підкреслила Ольга Гнатейко, голова Ділового Комітету, яка з іншими 14-ма членами Комітету допомагали здійсненню цієї вистави.

Місцеві лікарі д-ри: М. Бих, Е. Грабарчук, Ю. Сай, Б. Свистун, Б. Филипчак, пан М. Титла Hy Grade Market, Inc., Iwankiw Construction Co, Quality Market — фінансово підтримали постанову „Білосніжки".

Чи не варто було б затримати цей „театральний колектив", як зародок постійного театру для молоді?

Тамара Кардашинець

Вісті з Трентону

Проф. д-р В. Кубійович і д-р А. Фіґоль в Трентоні

Трентон, Н. Дж. (юко) — У суботу, 18-го жовтня ц. р. тут в приміщенні Українського Народного Дому, голова якого є Іван Чапля, відбулася запляннована патронатом НТШ-Сарсель в Торонто, головою якого є Євген Ф. Борис — на всьому терені ЗСА і Канади підготована Зустріч Українського Громадянства з головним редактором Енциклопедії Українознавства — видання НТШ в Сарсель — Франція — проф. д-ром Володимиром Кубійовичем та його найближчими співробітником, адміністраційним директором в-ва „Книга", що після в-ва „Молоде Життя" перебрало на себе фірмування та фінансування ЕУ — д-ром Атанасом Фіґолем.

Зустріч в Трентоні зорганізував Осередок Праці УПС, його голова і представник ЕУ — НТШ пл. сен. Іван Костюк. На ній з'явилося понад 50 передових громадян нашого міста, що заслухали короткі доповіді гостей з Европи на тему кропіткої праці довкола видання усіх видів Енциклопедії Українознавства та заплянування видання трьох томів ЕУ англійською мовою, як також карти України та інших конечно потрібних видань в користь та для добра України.

Після доповідей проф. д-ра В. Кубійовича та д-ра А. Фіґоля відбулася дискусія, в якій забирали голос: інж. Дмитро Кузик, д-р Омелян Грималяк, мґр Іван Костюк, інж. Андрій Турчин, Ніна Самокиш, Оксана Микитин, Ярослава Лабка, Іван Головка, Іван Чапля, Михайло Кузів та інші.

Мґр Іван Костюк, відкривши Зустріч, привітав гостей з Европи та проводив нею, здавав зокрема короткий звіт з його діяльности як представника ЕУ — НТШ. Із звіту приявні довідалися, що на терені Трентону є 18 предплатників ЕУ — Гаслової Частини, що повністю заплатили, або ще сплачують свої передплати за ЕУ. Продовж від 1955 р., від першої такої зустрічі з д-ром Кубійовичем і д-ром А. Фіґолем в Трентоні, по звітний день, на 18-го жовтня ц. р. з терену його діяльности до каси „Молоде Життя" (тепер в-во „Книга") вплинуло понад 5.000 дол. як висліди пожертв, збірок та індивідуальних дотацій від поодиноких трентонських громадян.

У висліді дискусій над поданими інформаціями та звітами, на нові передплати ЕУ та на індивідуальні пожертви на фундації ЕУ приявні вплатили до рук д-ра А. Фіґоля 3.200 дол. готівкою та деклярацями.

Після зустрічі пані з Трентонського „Пласт Прияту", головою якого є Анастазія Бойцун, вгощали гостей з Европи та приявних перекускою, кавою, чаєм та солодощами. За дружніми розмовами та товариською гутіркою під час якої обидва панове з Евопи знайомилися з приявними та гуторили на різнорідні теми, та соленізаттові д-рові В. Кубійовичеві з його 75-літтям, пронеслись грімке многоліствіє. Ця добре зорганізована вечірка продовжувалась до пізнього вечора.

ВАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшаю українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будугність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

ДО ВИНАЙМУ

Елизабет, Н. Дж.

МОДЕРНІ 2½ і 3½ КІМ. АПАРТАМЕНТИ

з паркованням. 193.00 дол.

Тел.: (201) 352-6333

Ask for Mike.

Український Католицький Цвинтар

СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.

По інформації прошу писати або тел

(914) 476-0764

Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery

25 Chestnut Street, Yonkers, N.Y. 10701

М'ясо і ковбасні вироби

за німецьким виробом для смакунів.

Вироби у власній фабриці ковбас.

ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША

яку найліпше люблять господині і цілі родини.

Зайдіть до найближчої крамниці KARL EHMER.

KARL EHMER PORK STORES

Головна крамниця:

63-35 Fresh Pond Road Ridgewood - Brooklyn, N.Y.

Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

ARKA

48 East 7th St.

Tel. GR 3-3550, New York, 10003

НОВІ ПЛАТІВКИ, НОВІ КНИЖКИ, МИСТЕЦЬКІ ПОДАРКИ одержите в Арці.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ

БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ

звертайтеся до

УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

GEMINI REAL ESTATE CO

98 — Second Avenue

New York, N.Y. Tel.: 477-6400

Vineyard: approx. 310 acres. Combination vineyard & cash crop farm. 86 acres in grapes. 40 acres suitable for vineyard. 187 acres tillable. Three ponds, creek, springs, long road frontage. Three barns for storage. All necessary equipment for vineyard operation (mostly new). 3-4 bedroom home, 2 car garage. All in excellent condition. Owner financed. Also: 40 acre vineyard. Free brochures on all types of listings.

Makitra Real Estate, Inc.

4 West Steuben Street

BATH, N.Y. 14810

(607) 776-2468 or

(607) 776-2386

FARMS & CO. HOMES

НАЙКРАЩІ ПОСІЛОСТІ ВСІХ РОДІВ

KOPP OF KERHONKSON, NY

(914) 626-7500

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3585 East Tremont Avenue

BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Тел. 674-3630

Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ

Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

КОВАЛЬЧИК

FUNERAL HOME

Completely AIR CONDITIONED

Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY

Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день так і в ночі

WILLIAM F. KASLOWSKY, Manager

129 Grand Street

(cor. Warren Street)

Jersey City, N.J. 07302

HEnderson 4-5131

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країв світу.

801 Springfield Avenue

IRVINGTON, N.J.

NEWARK, N.J.

ESsex 5-5555

ТАРЗАН, Ч. 7414. Льояльність і відвага перемагають

Льояльність і відвага, характеристики чистокровного коня, роблять вагання неможливим...